

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Reg. data Nr. Reg. Nr.

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: (TAP-25-592(2); TAIS NR. 25-7375(3))	„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AUTORIŲ TEISIŲ IR GRETUTINIŲ TEISIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1185 20 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-197“ PROJEKTO		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2025-05-07	Kultūros ministerija	Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> TAP <input type="checkbox"/> LRV pasitarimas <input type="checkbox"/> LRV posėdis <input type="checkbox"/> Nesvarstyta 2025-06-10	Pasirenkama <input type="checkbox"/> Svarstyti TAP <input checked="" type="checkbox"/> Svarstyti LRV posėdyje <input type="checkbox"/> Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narys Kęstutis Vilkauskas siūlo efektyviau panaudojant turimus resursus, sustiprinti kovos su kūrinių piratavimu pajėgumus, padidinti 5 procentais kūrėjams kompensacinį atlyginimą už kūrinių ir įrašų atgaminimą asmeniniais tikslais, sudaryti sąlygas sustiprinti veiklą, susijusią su autorių, gretutinių teisių apsauga ir įgyvendinimu.

Įstatymo projekto rengimą paskatino tai, kad:

- Lietuvos radijo ir televizijos komisijai (toliau – LRTK) trūksta finansinių resursų sustiprinti sėkmingai vykdomos antipiratinės veiklos pajėgumus.
- Lietuvos kultūros tarybos (toliau – LKT) administruojama Autorių teisių ir gretutinių teisių programa nėra pakankamai efektyvi;
- Kolektyvinio administravimo organizacijos (AGATA, LATGA, AVAKA) vykdo labai specifinę veiklą, tiesiogiai susijusią su autorių, gretutinių teisių apsauga ir įgyvendinimu, turi reikšmingas kompetencijas, gebėjimus ir patirtį, todėl būtų tikslinga sustiprinti jų galimybes vystyti kryptingas strategines kultūrines, šviečiamąsias, teisių apsaugos veiklas, joms pasitelkiant patikimus, kvalifikuotus partnerius ir tvarius sprendimus

Šiuo metu Įstatymo 20 str. 9 d. numatyta, kad 25 procentai Vyriausybės nustatyta tvarka surinkto Kompensacinio atlyginimo yra paskirstomi taip:

- 1/5 LRTK įgyvendinamoms antipiratinio pobūdžio veikloms (ieško piratinio turinio šaltinių, taiko administracinę atsakomybę autorių ir (ar) gretutines teises pažeidusiems asmenims, duoda privalomus nurodymus pašalinti ar panaikinti galimybę pasiekti neteisėtai viešai paskelbtą autorių teisių saugomą turinį ir kt.);
- 2/5 Autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos programai, administruojamai LKT (kurios tikslas - skatinti teisių apsaugą, teisėtą kūrinių bei gretutinių teisių objektų naudojimą, ugdyti visuomenės pagarbą kūrybinei veiklai, autorių ir gretutinėms teisėms, stiprinti nepakantumą neteisėtam kūrinių ir gretutinių teisių objektų naudojimui);
- 2/5 Kolektyvinio administravimo organizacijų vykdomoms kūrybinėms, šviečiamosioms ir teisių apsaugos programoms.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad 20 procentų (vietoje 25 proc.) Vyriausybės nustatyta tvarka surinkto Kompensacinio atlyginimo būtų paskirstomi taip:

- 1/3 LRTK įgyvendinamoms antipiratinio pobūdžio veikloms finansuoti;
- 2/3 Kolektyvinio administravimo organizacijų vykdomoms kūrybinėms, šviečiamosioms ir teisių apsaugos programoms.
- Siūloma panaikinti Autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos programos finansavimą iš Vyriausybės nustatyta tvarka surinkto Kompensacinio atlyginimo.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

- Atsižvelgiant į tai, kad **toms pačioms teisių apsaugos priemonėms įgyvendinti siūloma paskirstyti ne 25 proc., o 20 proc. surinkto Kompensacinio atlyginimo – siūloma 5 procentais padidinti autoriams, atlikėjams ir įrašų gamintojams paskirstomą kompensacinio atlyginimo dalį.**

Istatymo projekte numatytas naujasis reguliavimas galėtų duoti tokius finansinius rezultatus:

- ✓ apie 275 tūkst. Eur per metus padidinamas kompensacinis atlyginimas autoriams, atlikėjams, įrašų gamintojams;
- ✓ apie 90 tūkst. Eur per metus padidinamas finansavimas LRTK vykdomoms antipiratinėms veikloms;
- ✓ apie 180 tūkst. Eur per metus padidinamas finansavimas Kolektyvinio administravimo asociacijų (AGATA, LATGA, AVAKA) vykdomoms kūrybinėms, šviečiamosioms, teisių apsaugos programoms.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje siūloma nepritarti Istatymo projektui dėl šių priežasčių:

1. Autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos **programos panaikinimas reikštų vieno iš kertinių autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos struktūros elementų pašalinimą, galintį reikšmingai susilpninti visos autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos sistemos veiksmingumą;**
2. **numatytos priemonės neatitinka teisėkūros tikslingumo principo,** nustatyto Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. (nustatančio, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir priimamas tik tuo atveju, jei siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis);
3. **nėra tikslinga sutelkti autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą vien LRTK bei kolektyvinio administravimo organizacijų dispozicijoje, nes tai apribotų kitų sektorių (nevyriausybinių, akademinų ir pan.) galimybes prisidėti prie visuomenės švietimo, sąmoningumo didinimo;**
4. nėra prielaidų manyti, kad panaikinus Programą būtų efektyviau užtikrinama autorių teisių ir gretutinių teisių apsauga. Aktyvus įvairių sektorių dalyvavimas, aukštas paraiškų sėkmės rodiklis ir sklandus finansavimo paskirstymas rodo, kad **Programa yra veiksminga ir tikslinga, todėl ją naikinti būtų nepagrįsta ir tai galėtų neigiamai paveikti autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos procesus;**
5. **LRTK nesikreipė į Kultūros ministeriją prašydama papildomo finansavimo** (priešingai – 2023 m. institucija grąžino pusę jai skirtų lėšų), todėl nepritartina siūlymui padidinti finansavimą LRTK vykdomoms veikloms.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos kino centru prie Kultūros ministerijos, Lietuvos kultūros taryba, Apskričių viešųjų bibliotekų asociacija.
- Nutarimo projektui pastabų nepateikė Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvos meno kūrėjų asociacija, Lietuvos fotomenininkų sąjunga, Nacionalinė kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacija, Lietuvos tarpdisciplininio meno kūrėjų sąjunga, Lietuvos leidėjų asociacija, Nepriklausomų prodiuserių asociacija, Kino kultūros asociacija, asociacija „Autorinio kino aljansas“.
- Nutarimo projektas patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas.
- Dėl Asociacijos LATGA, Lietuvos gretutinių teisių asociacijos (AGATA) ir Audiovizualinių kūrinių autorių teisių asociacijos AVAKA pateiktų pastabų teikiama derinimo pažyma.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Teikiamas Projektas patikslintas atsižvelgiant į Teisės grupės Išvadoje Nr. NV-1118 pateiktas pastabas. Teisės grupė Išvadoje Nr. 1230 pastabų ir pasiūlymų nėra.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Nomeda Poderienė

Socialinės politikos grupė, patarėja patarėja